

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ ఏకాదశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ఏకాదశః సర్గః ॥

నాసౌ సీతేతి నిశ్చిత్య హనుమతా పునరంతఃపురే పానభూమౌ చ
సీతాయా అనుసంధానం తన్మనసి ధర్మలోపాశంకా తస్యాః స్వతో
నివారణం చ

అవధూయ చ తాం బుద్ధిం బభూవావస్థితస్తదా |
జగామ చాపరాం చింతాం సీతాం ప్రతి మహాకపిః || 5.11.1 ||

న రామేణ వియుక్తా సా స్వప్తుమర్హతి భామినీ |
న భోక్తుం నాప్యలంకర్తుం న పానముపసేవితుం || 5.11.2 ||

నాన్యం నరముపస్థాతుం సురాణామపి చేశ్వరం |
న హి రామసమః కశ్చిద్ విద్యతే త్రిదశేష్వపి || 5.11.3 ||

అన్యేయమితి నిశ్చిత్య భూయస్తత్ర చచార సః |
పానభూమౌ హరిశ్రేష్ఠః సీతాసందర్శనోత్సुकః || 5.11.4 ||

క్రీడితేనాపరాః క్లాంతా గీతేన చ తథాపరాః |
నృత్యేన చాపరాః క్లాంతాః పానవిప్రహతాస్తథా || 5.11.5 ||

మురజేషు మృదంగేషు చేలికాసు చ సంస్థితాః |
తథాఽఽస్తరణముఖ్యేషు సంవిష్టాశ్చాపరాః స్త్రియః || 5.11.6 ||

అంగనానాం సహస్రేణ భూషితేన విభూషణైః |
రూపసంలాపశీలేన యుక్తగీతార్థభాషిణా || 5.11.7 ||

దేశకాలాభియుక్తేన యుక్తవాక్యాభిధాయినా |
రతాధికేన సంయుక్తాం దదర్శ హరియూథపః || 5.11.8 ||

అన్యత్రాపి వరస్త్రీణాం రూపసంలాపశాయినాం |
సహస్రం యువతీనాం తు ప్రసుప్తం స దదర్శ హ || 5.11.9 ||

దేశకాలాభియుక్తం తు యుక్తావాక్యాభిధాయ తత్ |
రతావిరతసంసుప్తం దదర్శ హరియూథపః || 5.11.10 ||

తాసాం మధ్యే మహాబాహుః శుశుభే రాక్షసేశ్వరః |
గోష్ఠే మహతి ముఖ్యానాం గవాం మధ్యే యథా వృషః || 5.11.11 ||

స రాక్షసేంద్రః శుశుభే తాభిః పరివృతః స్వయం |
కరేణుభిర్యథారణ్యే పరికీర్ణో మహద్విపః || 5.11.12 ||

సర్వకామైరుపేతాం చ పానభూమిం మహాత్మనః |
దదర్శ కపిశార్దూలస్తస్య రక్షఃపతేర్గృహే || 5.11.13 ||

మృగాణాం మహిషాణాం చ వరాహాణాం చ భాగశః |
తత్ర న్యస్తాని మాంసాని పానభూమౌ దదర్శ సః || 5.11.14 ||

రౌక్మేషు చ విశాలేషు భాజనేష్వప్యభక్షితాన్ |
దదర్శ కపిశార్దూలో మయూరాన్ కుక్కుటాంస్తథా || 5.11.15 ||

వరాహవాద్గ్రీణసకాన్ దధిసౌవర్చలాయుతాన్ |
శల్యాన్ మృగమయూరాంశ్చ హనుమానన్వవైక్షత || 5.11.16 ||

కృకలాన్ వివిధాంశ్చాగాంఛశకానర్థభక్షితాన్ |
మహిషానేకశల్యాంశ్చ మేషాంశ్చ కృతనిష్ఠితాన్ || 5.11.17 ||

లేహ్యనుచ్ఛావచాన్ పేయాన్ భోజ్యాన్యుచ్ఛావచాని చ |
తథామ్లవణోత్తంసైర్వివిధై రాగఖాండవైః || 5.11.18 ||

మహానూపురకేయూరైరపవిద్ధైర్మహాధనైః |
పానభాజనవిక్షిప్తైః ఫలైశ్చ వివిధైరపి || 5.11.19 ||

కృతపుష్పోపహారా భూరధికాం పుష్పతి శ్రియం |
తత్ర తత్ర చ విన్యస్తైః సుశ్లిష్టశయనాసనైః || 5.11.20 ||

పానభూమిర్వినా వహ్నిం ప్రదీప్తేవోపలక్ష్యతే |
బహుప్రకారైర్వివిధైర్వరసంస్కారసంస్కృతైః || 5.11.21 ||

మాంసైః కుశలసంయుక్తైః పానభూమిగతైః పృథక్ |
దివ్యాః ప్రసన్నా వివిధాః సురాః కృతసురా అపి || 5.11.22 ||

శర్కరాసవమాధ్వీకాః పుష్పాసవఫలాసవాః |
వాసచూర్జైశ్చ వివిధైర్మృష్టాస్తైస్తైః పృథక్ పృథక్ || 5.11.23 ||

సంతతా శుశుభే భూమిర్మాల్యైశ్చ బహుసంస్థితైః |
హిరణ్మయైశ్చ కలశైర్భాజనైః స్ఫాటికైరపి || 5.11.24 ||

జాంబూనదమయైశ్చాన్యైః కరకైరభిసంవృతా |
రాజతేషు చ కుంభేషు జాంబూనదమయేషు చ || 5.11.25 ||

పానశ్రేష్ఠాం తథా భూమిం కపిస్తత్ర దదర్శ సః |
సోఽపశ్యచ్ఛాతకుంభాని సీధోర్మణిమయాని చ || 5.11.26 ||

తాని తాని చ పూర్ణాని భాజనాని మహాకపిః |
క్వచిదర్థావశేషాణి క్వచిత్ పీతాన్యశేషతః || 5.11.27 ||

క్వచిన్నైవ ప్రపీతాని పానాని స దదర్శ హ |
క్వచిద్ భక్ష్యాంశ్చ వివిధాన్ క్వచిత్ పానాని భాగశః || 5.11.28 ||

క్వచిదర్థావశేషాణి పశ్యన్ వై విచచార హ |
శయనాన్యత్ర నారీణాం శూన్యాని బహుధా పునః |
పరస్పరం సమాశ్లిష్య కాశ్చిత్ సుప్తావరాంగనాః || 5.11.29 ||

కాచిచ్చ వస్త్రమన్యస్యా అపహృతోపగుహ్య చ |
ఉపగమ్యాబలా సుప్తా నిద్రాబలపరాజితా || 5.11.30 ||

తాసాముచ్చాసవాతేన వస్త్రం మాల్యం చ గాత్రజం |
నాత్యర్థం స్పందతే చిత్రం ప్రాప్య మందమివానిలం || 5.11.31 ||

చందనస్య చ శీతస్య సీధోర్మధురసస్య చ |
వివిధస్య చ మాల్యస్య పుష్పస్య వివిధస్య చ || 5.11.32 ||

బహుధా మారుతస్తస్య గంధం వివిధముద్వహన్ |
స్నానానాం చందనానాం చ ధూపానాం చైవ మూర్ఛితః || 5.11.33 ||

ప్రవవౌ సురభిర్గంధో విమానే పుష్పకే తదా |
శ్యామావదాతాస్తత్రాన్యాః కాశ్చిత్ కృష్ణా వరాంగనాః || 5.11.34 ||

కాశ్చిత్ కాంచనవర్ణాంగ్యః ప్రమదా రాక్షసాలయే |
తాసాం నిద్రావశత్వాచ్చ మదనేన విమూర్ఛితం || 5.11.35 ||

పద్మినీనాం ప్రసుప్తానాం రూపమాసీద్ యథైవ హి |
ఏవం సర్వమశేషేణ రావణాంతః పురం కపిః |
దదర్శ స మహాతేజా న దదర్శ చ జానకిం || 5.11.36 ||

నిరీక్షమాణశ్చ తతస్తాః స్త్రియః స మహాకపిః |
జగామ మహతీం శంకాం ధర్మసాధ్వసశంకితః || 5.11.37 ||

పరదారావరోధస్య ప్రసుప్తస్య నిరీక్షణం |
ఇదం ఖలు మమాత్యర్థం ధర్మలోపం కరిష్యతి || 5.11.38 ||

న హి మే పరదారాణాం దృష్టిర్విషయవర్తినీ |
అయం చాత్ర మయా దృష్టః పరదారపరిగ్రహః || 5.11.39 ||

తస్య ప్రాదురభూచ్చింతా పునరన్యా మనస్వినః |
నిశ్చితైకాంతచిత్తస్య కార్యనిశ్చయదర్శినీ || 5.11.40 ||

కామం దృష్టా మయా సర్వా విశ్వస్తా రావణస్త్రియః |
న తు మే మనసా కించిద్ వైకృత్యముపపద్యతే || 5.11.41 ||

మనో హి హేతుః సర్వేషామింద్రియాణాం ప్రవర్తనే |
శుభాశుభాస్వవస్థాసు తచ్చ మే సువ్యవస్థితం || 5.11.42 ||

నాన్యత్ర హి మయా శక్యా వైదేహీ పరిమార్గితుం |
స్త్రియో హి స్త్రీషు దృశ్యంతే సదా సంపరిమార్గణే || 5.11.43 ||

యస్య సత్త్వస్య యా యోనిస్తస్యాం తత్ పరిమార్గతే |
న శక్యం ప్రమదా నష్టా మృగీషు పరిమార్గితుం || 5.11.44 ||

తదిదం మార్గితం తావచ్ఛుద్ధేన మనసా మయా |
రావణాంతఃపురం సర్వం దృశ్యతే న చ జానకీ || 5.11.45 ||

దేవగంధర్వకన్యాశ్చ నాగకన్యాశ్చ వీర్యవాన్ |
అవేక్షమాణో హనుమాన్ నైవాపశ్యత జానకిం || 5.11.46 ||

తామపశ్యన్ కపిస్తత్ర పశ్యజ్ఞాన్యా వరస్త్రియః |
అపక్రమ్య తదా వీరః ప్రస్థాతుముపచక్రమే || 5.11.47 ||

స భూయః సర్వతః శ్రీమాన్ మారుతిర్యత్నమాశ్రితః |
ఆపానభూమిముత్స్పృజ్య తాం విచేతుం ప్రచక్రమే || 5.11.48 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకాదశః సర్గః ||